Vláda tento týden na své schůzi projedná návrh na ratifikaci Úmluvy OSN proti korupci, kterou předkládá ministr spravedlnosti.

Úmluva byla přijata v roce 2003 V Mexiku. Dohoda poprvé stanovila mezinárodní rámec boje proti zpronevěrám veřejných financí, praní špinavých peněz, úplatkářství a nezákonnému obohacování. Vstoupila v platnost v prosinci 2005 po její ratifikaci 30 státy. Česko dohodu podepsalo už v dubnu 2005, ale dosud ji jako z posledních členských států EU neratifikovalo. Jednou z podmínek možné ratifikace bylo přijetí legislativy upravující o trestní odpovědnost právnických osob. Což se stalo již na konci loňského roku. Předpokládá se, že ratifikace v Parlamentu by měla proběhnout do konce září, aby mohla Úmluva nabýt účinnosti už letos.

Účelem této Úmluvy je:

- účinněji a efektivněji prosazovat a posilovat opatření k prevenci a potírání korupce;
- prosazovat, usnadňovat a podporovat mezinárodní spolupráci a technickou pomoc;
- prosazovat integritu, odpovědnost a řádné spravování veřejných záležitostí a řádné zacházení s veřejným majetkem.

Vztahuje se na prevenci, vyšetřování a stíhání korupce a na zmrazení, zabavení, konfiskaci a navrácení výnosů z trestné činnosti.

Úmluva podrobně vyjmenovává opatření k prevenci korupce, včetně uplatňování preventivní strategie a praxe, vytvoření orgánů pro prevenci korupce, uplatňování pravidel chování pro veřejné činitele a objektivních kritériích při náboru a služebním postupu veřejných zaměstnanců a při veřejných zakázkách. Doporučuje podporu průhlednosti a povinnosti skládat účty při spravování veřejných financí a v soukromém sektoru, s přísnějšími standardy účetnictví a auditu. Stanovena jsou také opatření k prevenci praní špinavých peněz společně s opatřeními pro zabezpečení nezávislosti soudnictví. K doporučeným preventivním opatřením patří podávání informací veřejnosti a účast společnosti.

Pokud jde o kriminalizaci, odhalování a potlačování, doporučuje Úmluva státům přijmout taková legislativní a jiná opatření, která jsou nezbytná pro to, aby za trestné činy byla považována celá řada jednání. Jedná se o tyto činy:

- korupce vnitrostátních nebo cizích veřejných činitelů a činitelů veřejných mezinárodních organizací;
- defraudace, zpronevěra nebo jiná forma zneužití veřejného nebo soukromého majetku ze strany veřejného činitele;
- obchodování s vlivem;
- zneužití funkcí a nezákonné obohacování.

Úmluva ve všech ohledech považuje za korupci nabídku nebo přijetí neoprávněné výhody pro sebe nebo jinou osobu či subjekt.

V soukromém sektoru požaduje vytvoření trestného činu zpronevěry a korupce. Existují také trestné činy praní výnosů z trestné činnosti, nakládání s odcizeným majetkem, bránění výkonu spravedlnosti a účast na zpronevěře nebo korupci a pokus o ně.

Státům je doporučeno podniknout nezbytná opatření s cílem:

- stanovit odpovědnost právnických osob;
- umožnit zmrazení, zabavení a konfiskaci;
- chránit svědky, znalce a oběti;
- chránit osoby podávající oznámení;
- řešit následky trestných činů korupce;
- zajistit, aby subjekty nebo osoby, které utrpěly škodu v důsledku korupčního jednání měly právo zahájit soudní řízení za účelem získání náhrady;
- ustavit orgán nebo orgány nebo jmenovat osoby specializované na potírání korupce cestou vymáhání práva;
- podporovat spolupráci s orgány činnými v trestním řízení;
- podporovat spolupráci mezi vnitrostátními orgány a se soukromým sektorem;
- překonávat překážky, jež mohou vzniknout v souvislosti s aplikací zákonů o bankovním tajemství;
- brát v úvahu předchozí odsouzení údajného pachatele v jiném státě pro účely využití takových informací v trestním řízení;
- uplatnit soudní pravomoc nad trestnými činy spáchanými na území daného státu, proti státu nebo státním příslušníkem tohoto státu atd.

Státy také mají přijmout nezbytná opatření týkající se řízení a sankcí proti veřejným činitelům pro zachování odpovídající rovnováhy mezi jejich imunitami a trestnými činy, které spáchali,

včetně následků.

Jednu kapitolu úmluva věnuje mezinárodní spolupráci. Státy mají spolupracovat v trestních věcech, ve věcech vydávání a předávání odsouzených osob, a to v řadě situací popsaných v Úmluvě. Významným námětem této kapitoly je vzájemná právní pomoc a úmluva předkládá celou řadu scénářů s cílem uvést co nejširší škálu možností pomoci.

Státy mohou také v případě potřeby předat trestní řízení, vést společné vyšetřování a využívat zvláštní metody vyšetřování, jako je elektronické sledování. Orgány činné v trestním řízení mají vzájemně spolupracovat prostřednictvím účinnějších komunikačních cest a spolupráce při vedení vyšetřování.

Kapitola V se týká navrácení majetku. Navrácení majetku podle této kapitoly je základní zásadou Úmluvy. Finanční instituce jsou vybízeny, aby ověřovaly totožnost zákazníků a nominálních vlastníků finančních prostředků uložených na účtech vysoké hodnoty a aby se vyhýbaly bankám, jež nemají fyzickou existenci a nejsou přičleněny k regulované finanční skupině. Kapitola dále specifikuje opatření, která se mají přijmout k přímému navrácení majetku, a aparát, který je nezbytný pro jejich realizaci prostřednictvím mezinárodní spolupráce v oblasti konfiskace. Takový majetek by se měl vracet v souladu s pravidly stanovenými úmluvou. Zvážit je také nutné finanční zpravodajskou jednotku a dvoustranné či mnohostranné dohody a ujednání pro zvýšení účinnosti mezinárodní spolupráce.

Státy mají vytvořit konkrétní školicí programy a vzájemně si poskytovat co nejširší možnou technickou pomoc. Úmluva stanoví shromažďování, výměnu a analýzu informací o korupci a také praktická opatření pro prohloubení spolupráce na různých úrovních a také finanční a hmotnou pomoc s cílem podpořit snahy rozvojových zemí účinně předcházet korupci a bojovat proti ní.

Zavádí se konference států, smluvních stran Úmluvy s cílem zlepšit schopnosti a spolupráci států, smluvních stran při dosahování cílů popsaných v této Úmluvě a podporovat a kontrolovat její provádění.

Text úmluvy ZDE .

Vnitrostátní a mezinárodní smlouvy a dokumenty týkající se boje s korupcí.

Joomla SEO powered by JoomSEF